

ASSAIG

Ferran Torrent, *Tocant València*. Columna. Barcelona, 2001.

A mitjans dels vuitanta, J.J. Pérez Benlloch, Ramon Barnils i Ferran Torrent van inaugurar a *El Temps* una nova secció amb l'objectiu de parlar de temes candents; una secció que agruparà articles fonamentats en pura fusta periodística autòctona. Benlloch, que explica aquesta anècdota al pròleg, planteja un bon dia que la secció es digués *La cosa nostra*. Torrent va arrufar el nas i va increpar: "Tu sempre pensant en la política J.J.". "¿I de què penses *rajar* tu?", que va respondre el veterà periodista. Sense pensar-s'ho, el de Sedaví li amollà: "De putes i macarres". Aquest tipus d'eixides poden definir el tarannà de l'escriptor valencià amb més èxit en l'actualitat.

L'any 1995 Alfred Mondria i Paca Sevilla van elaborar un recull d'articles, entrevistes i reportatges de Ferran Torrent i el van publicar a l'editorial Aigua de Mar. Columna ha recuperat el volum i l'ha reeditat, amb la qual cosa dona l'oportunitat al gran públic d'accedir a aquest material de gran qualitat publicat entre finals dels vuitanta i principis dels noranta. El text presenta la vessant més periodística del *bets seller* valencià, la més desconeguda pels qui únicament n'han llegit els èxits de llibreria.

El recull té dues peces clau. Una és el magnífic reportatge sobre la història de la boxa, l'altra és *Il Viaggio*, una crònica on es destilla el millor de l'humor torrentià en la descripció

Ha estat publicat un recull d'articles periodístics de Ferran Torrent

del viatge de l'autor amb tres amics a Itàlia. La narrativa de Torrent beu aquí del reportisme novel·lat nord-americà de Mailer i Capote, i també, per què no dir-ho, de la frescor literària dels *beatnicks*, un cóctel tanmateix gens sofisticat, sinó reconduït a un barrejat de conyac i anís. A *Il Viaggio* Torrent presenta una *road story*, però allunyada de les desventures de Kerouac a la carretera: per a Torrent el símbol dels *beatnicks* era "un desgraciat". Ell el que ens presenta és un viatge "amb la sana intenció de passar-ho bé fins que el cos, o millor la Visa, rebente". Així doncs, tres valencians es munten en un

Mercedes i s'encaminen cap a Itàlia, passant per la costa francesa, Niça, Montecarlo i, finalment, Torí, per assistir a l'exposició del pintor Sanleón.

O la boxa o la vida és un reportatge aparegut l'any 1992 a *El Temps*, revista d'on gairebé surt tot el material de llibre. Torrent fa un repàs dels púgils més cèlebres de tots els temps, així com dels combats al ring, dedicant una important part al púgil valencià Sangchilli. El text es configura com un assaig on el realment interessant, més que la història de la boxa, és la dicotomia que planteja entre l'estètica i la força. Torrent agafa els exemples dels ídols

d'aquest esport per parlar-nos d'art, de política, de sexe... en definitiva, de filosofia de la vida. L'autor assenyala les qüestions cabdals en tot aquest marmagnum de noms i lluites boxístiques on "el més important és que el valor de la potència ha estat substituït per la supremacia de l'estilisme".

La presència latent de la capital valenciana en altres peces ofereix l'oportunitat de copsar eixa ciutat que suposava l'alliberament del reliquiari i l'axada, de la cabotia eclesiàstica. Torrent ha estat, sobretot, cronista de la societat de l'Europa meridional, d'una *València valenciana* i propra al

país del qual és capital, esquitxada de certa decadència i patetisme. Una ciutat allunyada dels arquetipus oficials, de la paella, les taronges i les Falles. Torrent ha mostrat un lloc diferent al ha caricaturitzat Garcia Berlanga. Per a Torrent, València ha estat una ciutat universal, on s'hi troba de tot: putes, lladres, polítics, empresaris, banquers... Tota eixa xarxa d'espècimens que configuren el seu món.

En aquest recull, València apareix com un actor secundari. Com el mateix Torrent afirma, la capital es configura sempre com un personatge a la seva obra. Però no busqui el lector una *guia* de la ciutat. *Tocant València* no pretén oferir una visita a un espai geogràfic i cultural, com d'una forma molt particular va presentar Torrent a *Living l'Havana* sobre les terres cubanes.

L'autor ja mostra la mateixa força a l'hora d'explicar històries, perquè com diu J.J. Pérez Benlloch al pròleg, Torrent no forma part de l'estol de periodistes "notaris de la realitat", sinó que "pertany al gremi dels qui la recreen, l'adjectiven, i, en definitiva, la reporten".

A les entrevistes que s'adjunten, el lector trobarà la posició d'un Torrent poc modest que afirma que quan treu un llibre l'editor es compra un cotxe, que a Catalunya i a Espanya coneixeran València gràcies a ell. No falten al·lusions directes a l'acusació de masclisme que envolta l'escriptor i a d'altres aspectes relacionats amb les seves posicions polítiques i literàries.

Les manifestacions per l'amnistia

ASSAIG

David Ballester i Manel Risques, *Temps d'amnistia. Les manifestacions de l'1 i el 8 de febrer del 1976 a Barcelona*. Edicions 62. Barcelona, 2001.

La transició de la dictadura a la democràcia a Espanya es va produir després d'un pacte entre els sectors més evolucionats del règim franquista i l'oposició democràtica. La Transició va ser una reforma sense ruptura, un canvi gradual cap a la democràcia que es va produir sense cap discontinuïtat legal amb la dictadura. S'ha assenyalat que la Transició va ser el resultat del pacient treball del rei i d'un reduït grup de polítics del règim anterior. També, de l'encert pactista de l'oposició antifranquista, que va saber adaptar les seves demandes a unes circumstàncies que en certs moments -parti-

cularment de desembre del 1976 fins a mitjans de febrer de l'any següent- van ser sumament crítiques. Tanmateix, més enllà dels encerts dels uns i dels altres cal no oblidar la mobilització de milers de ciutadans anònims que van protagonitzar la lluita antifranquista. El llibre que han escrit els historiadors David Ballester i Manel Risques es constitueix precisament com un homenatge als ciutadans i ciutadanes que van dedicar el seu esforç a lluitar per l'amnistia i construir la democràcia.

REIVINDICANT L'AMNISTIA

L'amnistia era una reivindicació de llarga tradició antifranquista i, en certa manera, la punta de llança en l'avenç cap a la democràcia. La idea d'amnistia, expliquen els autors en la primera part del volum, impugnava el contingut repressiu del règim, que feia del càstig sobre els vençuts la norma

central de la seva actuació. La reivindicació d'amnistia va prendre la seva màxima envergadura arran de la constitució dels organismes unitaris de l'oposició antifranquista. Valgui recordar en aquest sentit que el primer punt de l'Assemblea de Catalunya reclamava la consecució de l'amnistia dels presos i exiliats polítics. El Nadal del 1975 Lluís M. Xirinacs, amb un grup d'autoanomenats *captaires de la pau*, s'instal·lava davant de la presó Model, i declarava que no se'n retiraria fins a la consecució d'una plena amnistia. Xirinacs, amb la seva actuació, situava la demanda d'amnistia en el centre de l'atenció política del país. Ballester i Risques repassen en el capítol central del llibre els esdeveniments que van succeir al llarg de les primeres setmanes del 1976: la sol·licitud de permís per a una marxa pacífica en demanda d'amnistia per al dia 1 de febrer del 1976, la prohibició de les

autoritats, les negociacions dels organitzadors amb Sánchez Terán, governador civil de Barcelona, i finalment l'èxit de la convocatòria que sorprenia les autoritats franquistes i posava en evidència les contradiccions d'un projecte reformista que no era suficient per a bona part de la ciutadania. Els autors expliquen i documenten els fets que es van produir al llarg de la manifestació i analitzen el ressò que va tenir en la premsa espanyola i estrangera, sense oblidar l'històric reportatge de Manel Armengol, que amb la seva sèrie de divuit fotografies va immortalitzar la jornada. El darrer capítol detalla la convocatòria del 8 de febrer, que va comptar amb un espectacular desplegament policial. Els autors subratllen la duresa que va emprar la policia, concreten les detencions que es van produir i detallen el ressò que els esdeveniments van tenir en la premsa i, particularment, destaquen l'editorial que amb el títol *Le défi catalan* va publicar *Le Monde*, un dels onze textos do-

cumentals que recullen en uns encertats annexos que clouen el llibre. En les conclusions finals els autors defineixen les manifestacions dels dies 1 i 8 de febrer del 1976 com el punt de partida de les mobilitzacions que van conduir a l'aprovació de l'amnistia per part de les primeres Corts democràtiques el 14 d'octubre del 1977. Aquell dia, Lluís M. Xirinacs, senador de l'Entesa dels Catalans i símbol de la lluita per l'amnistia, seia per primer cop a la Cambra Alta. La proclamació de l'amnistia permetia, malgrat no ser aplicable als membres de la Unió Militar Democràtica i als militars republicans, la reconciliació. El decret, assenyalen Ballester i Risques, era, d'altra banda, una mena de llei de punt final que dotava d'immunitat plena els qui havien practicat la tortura des del 1939. Amb la seva aplicació, per tant, la Transició es venia a fonamentar en un significatiu oblit del passat. En aquest sentit, cal subratllar que *Temps d'amnistia* té el mèrit de recuperar de l'oblit un episodi imprescindible de la nostra història col·lectiva i d'explicar a les noves generacions uns fets que, malgrat la transcendència de la reconciliació, no poden ser silenciats.

XAVIER FILELLA